

Vuxeninstitutets rektor mållös över nedskärning på 70 miljoner

Jag är alldeles mållös, säger Annica Eklund vid Närpes vuxeninstitut, när hon ska kommentera Finansministeriets planer. På uppdrag av regeringsförhandlingarna har ministeriet satt klorna också i den fria bildningen. Det talas om en nedskärning på 70 miljoner, 40 procent av dagens statsfinansiering.

Ansvariga för läroinrättningar och bildningsenheter inom fri bildning har haft en del sömnsvårigheter den senaste tiden. Tidsmässigt handlar det om de veckor regeringsbildningen har pågått.

Under tiden har oron spridit sig – vad är det för nedskärningar som Finansministeriet håller på att räkna ut?

I början av veckan kom den första nyheten ut. Finska notisbyrån skrev att Finansministeriet föreslår att man kan spara in 50–90 miljoner av en summa på 182 miljoner som är reserverad för den fria bildningen i statsbudgeten.

Det här betyder mellan 30 och 50 procent av hela finansieringen för fri bildning.

–Det är ett så hårt slag att jag är mållös, säger Annica Eklund, rektor för Närpes vuxeninstitut.

DEN FRIA bildningen är som bekant ingen jättesektor – sett från statligt håll. Dess finansiering uppgår endast till 2,3 procent av budgeten för Undervisningsministeriet.

Dessa drygt två procent utgör ändå 57 procent av den fria bildningens kostnader på nationell nivå. Resten tas in via studieavgifter från de studerande eller genom läroinrättningarnas egen finansiering.

Så är det också i Närpes. Studieavgifter och kommunala understöd står för en stor del, men statsfinanserna står för den andra delen.

–Om en nedskärning på 70 miljoner förverkligas vet vi inte om vi överhuvudtaget klarar av att ha en verksamhet. Förstås måste vi då tän-

Rektor Annica Eklund är mycket bekymrad över de nedskärningsförslag som Finansministeriet har räknat ut, då regeringsbildningen söker sparobjekt. FOTO: ANJA KUUSISTO

ka om och bygga upp verksamheten helt annorlunda. Men medborgarnas grundlagsenliga rättigheter till bildning skulle inte längre förverkligas i Finland om förslagen verkställs, det anser jag.

–Om vi skulle täcka upp finansieringen med att höja studieavgifterna borde de bli enormt mycket högre än i dag. Skulle vi ens få kursdeltagare då?

Det är som om grunden för den fria bildningen skulle raseras, befärar Eklund.

Idén bakom att Finland har läroinrättningar med fri bildning är att vill ha en låg tröskel för bildning, jämlika möjligheter och ett kursutbud som ofta går hem bland en bred palett av deltagare.

–Våra kursdeltagare är till rätt stor del pensionärer, arbetslösa, nyanlända. Det är alltså inte folk som har råd att betala enorma kursavgifter.

–Våra motionskurser är väldigt populära med bred uppslutning. Och ett sådant kursutbud är också i linje med landets strävan om gynna

hälsa och välbefinnande, säger Eklund.

ANNICA EKLUND befarar konsekvenser på både kort och längre sikt.

–Bildningsnivån i samhället försvagas, och den sociala gemenskapen och känslan av samhörighet som kurser skapar skulle lida. Dessutom befarar jag att de som kanske behöver upprätthålla sin funktionsförmåga och mentala hälsa ytterligare marginaliseras om de här nedskärningarna blir av.

Förutom de långtgående konsekvenserna för kursdeltagarna och samhället har vuxeninstitutet också en sysselsättande effekt. På årsnivå finns omkring 200 timlärare vid Närpes vuxeninstitut.

Av kursutbudet är ungefär 30 procent hälsa och motion, 20 procent är språk och 20 procent praktiska färdigheter, resten är varierande.

Anja Kuusisto
anja.kuusisto@sydln.fi
06-7848 737

Lappfjärds folkhögskola: "Katastrof"

Skärs fria bildningens statsfinansiering ned med uppemot hälften dras mattan undan för Lappfjärds folkhögskola. Så säger platsansvariga Casper Sahlström, som är mycket oroad över planerna.

Också vid Lappfjärds folkhögskola är oron stor för de planer som pågår vid Finansministeriet angående den fria bildningen i landet.

Platsansvariga Casper Sahlström håller bland annat kontakt med Hénrika Nordin, anställd vid Bildningsalliansen som sköter frågor gemensamma för den fria bildningens enheter i Svenskfinland.

–Det är katastrofala planer som har hörts från ministeriehall. Vi är många som med gemensamma krafter försöker föra den fria bildningens talan.

–Om nedskärningarna skulle bli

Casper Sahlström är platsansvarig för Lappfjärds folkhögskola.

så kraftiga som det talas om drar man mattan undan för vår verksamhet.

Statens andel av finansieringen för

den fria utbildningen är betydande, samtidigt som kursavgifterna som folk betalar redan är maximerade.

Att drastiskt höja kursavgifterna

"Det är katastrofala planer som har hörts från ministeriehall. Vi är många som med gemensamma krafter försöker föra den fria bildningens talan."

CASPER SAHLSTRÖM

är inget alternativ, enligt Sahlström.

–Det är omöjligt, det skulle leda till skyhöga avgifter. Det skulle säkert göra studierna omöjliga för de flesta, vi skulle få ett samhälle där endast någon med extremt god ekonomi kan studera.

Lappfjärds folkhögskola har tre

lärare, av vilka platsansvariga Sahlström är en. Vid de längre, årlånga utbildningarna inom musik och ljudteknik har folkhögskolan omkring 20–25 studerande på årsnivå, likaså inom utbildningen i slöjd.

DE KURSAVGIFTER de studerande betalar täcker en del av undervisningen och utgifterna, men hela verksamheten snurrar inte runt på kursavgifter.

De mycket populära kortkurserna för låtskrivare, "Lafo Songwriters Academy", kan locka upp till 200 deltagare på årsnivå.

–Vi har målmedvetet byggt upp vårt utbud och vårt varumärke de senaste åren, samtidigt som alla tänkbara sparåtgärder redan genomförs. Därför kommer det här förslaget också så olägligt, det ger rent ut sagt magont.

Anja Kuusisto